

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, 2019. június 12. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az alárendelt megsértése büntette miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2019. január 8. napján kihirdetett 42.Kb.103/2017. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottnak az ítélet rendelkező részének A) pontjában írt cselekményét a Btk.449.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő alárendelt megsértése büntettének minősíti.

A vádlottal szemben alkalmazott megrovás intézkedést 150 (egyszázötven) napi tétel, napi tételenként 2.000,- (kettőezer) forint pénzbüntetésre súlyosítja.

Az így kiszabott összesen 300.000,- (Háromszázezer) forint pénzbüntetést, vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ebben az esetben egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2019. január 8. napján kihirdetett 42.Kb.103/2017. számú ítéletével az ítélet rendelkező részének „A” részében ... vádlottat a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző de a (2) bekezdés d.) pontja szerint minősülő alárendelt megsértésének büntette miatt megrovásban részesítette. A rendelkező rész „B” részében őt az ellene 2 rb a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző folytatólagosan elkövetett szolgálati visszaélés büntette és a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző alárendelt megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette, ugyanakkor az ítélet rendelkező részének „C” a vele szemben a Btk. 227. § a.) pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett becsületsértés vétsége, továbbá a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmozás vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

A tárgyaláson jelen volt katonai ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megtételére három nap gondolkodási időt tartott fenn, míg a vádlott és védője a bűnösséget megállapító rendelkezés ellen felmentés végett jelentett be fellebbezést.

A Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya a törvényes határidőn belül

írásban jelentett be fellebbezést az ítélet „A” részben foglaltak vonatkozásában a vádlott terhére, megrovás intézkedés alkalmazása helyett a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdése alapján -figyelemmel a Btk. 33. § (4) bekezdésére- pénzbüntetés kiszabása és a Btk. 135. § (1) bekezdés a.) pontja alapján -figyelemmel a Btk. 137. §-ára- lefokozás katonai büntetés alkalmazása céljából, míg az ítélet „B” része és a C. rész 1. tényállási pontjában foglaltak vonatkozásában téves jogi minősítés miatt, a helyes, a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő -részben- több katona előtt, több alárendelt sérelmére elkövetett alárendelt megsértése büntette minősítése alkalmazása érdekében. Ellenben az ítélet „C” részének további, az I. vádpontot érintő tényállásai, a folytatólagosan elkövetett becsületsértés vétsége vonatkozásában hozott ítéleti rendelkezést tudomásul vette.

A Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség 2.Nyom.1570/2016. szám alatt terjesztette elő fellebbezése írásbeli indokolását. Ebben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a IV. és V. vádirati pontok tekintetében a vádirati tényállással egyezően állapította meg az ítéleti tényállást, a cselekményeket részben helyesen minősítette és okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére. Álláspontja szerint azonban annak ellenére, hogy a **H.T.** -t érintő tényállásban a bíróság két szem- és fültanú személyét (**1.sz. tanú** és **2.sz. tanú**) is rögzítette, a bűncselekmény minősítésében a több katona előtti elkövetés nem került értékelésre. Kifejtette továbbá, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az enyhítő körülmények túlsúlyára tekintettel elegendőnek látta a nyugdíj előtt álló vádlottal szemben a megrovás alkalmazását. Álláspontja alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy a hasonló jellegű cselekmények elszaporodottak, de a sértettek egyikének szexuális jellegű magatartást kellett elszenvednie. Amennyiben pedig a függőségi viszony miatt kiszolgáltatott helyzetben lévő alárendeltek megalázó, kigúnyoló előjáró súlytalan jogkövetkezményekkel szembesül, a speciális prevención kívül a generális prevenció elve is sérül.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.143/2019/3. számú átiratában kifejtette, hogy az ítélet A/. részében írt 1. és 2. tényállások vonatkozásában megállapított történeti tényállás mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól. Azonban álláspontja szerint a vádlott összefoglalt bűncselekménye helyesen a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősül, hiszen a cselekménye egy részét több katona előtt követte el. Az elsőfokú ügyészi fellebbezés indokolásában előadottakat annyiban módosította, hogy a pénzbüntetés mellett elegendőnek tartotta a rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetés alkalmazását. Az ítélet B/ része vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokon eljáró ügyész a vádlott terhére, a felmentés miatt, a bűnösség megállapítása érdekében nem jelentett be fellebbezést, mindösszesen a cselekmények jogi minősítését támadta és azok megváltoztatását indítványozta. A fellebbezés indokolásában ezzel szemben már a felmentő rendelkezéseket is támadja az ügyész, erre azonban már nincs lehetőség. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ezen cselekmények minősítésekor helytelenül tért el a vádtól és tévedett, amikor az 1. és 2. tényállási pontokban írt vádlotti magatartást 2 rb a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálati visszaélés büntettének minősítette. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság akkor járt volna el törvényesen, ha amennyiben megítélése szerint a vádbeli tényállás nem bizonyítható, vagy nem bűncselekmény, akkor is a vádban írt bűncselekmény miatt hoz felmentő rendelkezést. Az ítélet C/. részében az elsőfokú bíróság a vádirat I. vádpontjában és a II. vádpont 3. tényállásában írtakkal egyezően állapította meg az ítéleti tényállásokat, amelyek mentesek a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól. Fentiekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42. Kb.103/2017. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg. Az ítélet A/ részében rögzített cselekményekkel kapcsolatosan állapítsa meg, hogy azok a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő több alárendelt előtt, több alárendelt sérelmére elkövetett alárendelt megsértésének

büntettének minősül. A vádlottat a Btk. 33. § (4) bekezdése és a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdése alapján ítélje pénzbüntetésre és a Btk. 136. § (1) bekezdés a.) pontja, valamint a 139. § (1)-(3) bekezdése alapján katonai mellékbüntetésként az alezredesi rendfokozatba vesse vissza. Az ítélet B/ részében írt rendelkezéssel kapcsolatosan a vádlottat a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő több alárendelt sérelmére elkövetett alárendelt megsértésének büntette miatt emelt vád alól tekintse felmentettnak. Az ítélet C/ részével kapcsolatosan a vádlottal szemben a büntetőeljárást 2 rb részben folytatólagosan elkövetett, a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmazás vétsége miatt szüntesse meg. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

A védő a fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy megítélése szerint az elsőfokú bíróság által **K.E.** vonatkozásában megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerint részlegesen megalapozatlan. Ez azonban a másodfokú nyilvános ülés keretei között a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával kiküszöbölhető. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján ugyanis megállapítható, hogy **K.E.** a vádlott alárendeltje. Megállapítható továbbá, hogy a vádlott megjegyzése **K.E.**-ből nem váltott ki felháborodást, spontán reakciójával az esetet rendezettnek tekintette, a köztük lévő személyes kapcsolat korlátait nem feszítették szét a vicces formában elhangzó megjegyzések. Hivatkozott a sértett tárgyaláson tett nyilatkozatára, mely szerint az ügyet az általa közölt megjegyzéssel lezártnak tekintette, nem érezte magát emberi méltóságában megsértve. Álláspontja szerint továbbá a tényállásban rögzített vádlotti magatartás társadalomra veszélyessége hiányzik, ezért felmentő rendelkezés meghozatalának van helye. A 2. számú tényállással kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján az állapítható meg, hogy **2.sz. tanú**, az egység törzsfőnöke túlzott igénybe vételnek tette ki **H.T.-t**, a vádlottból pedig ez nemtetszést, aggodalmat váltott ki. A tényállásban szereplő megjegyzés címezte egyébként is **2.sz. tanú** volt, akiben fel sem merült, hogy a megjegyzés bántó vagy megalázó lett volna **H.T.-ra** nézve, erre a sértett vallomásából sem lehet következtetni. Álláspontja szerint a cselekmény társadalomra való veszélyessége ez esetben is hiányzik. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlottat az ellene emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés a.) pontja alapján mentse fel.

Az ügyész a nyilvános ülésen tartott perbeszédében az átiratban írtakat fenntartotta. Kritikával illette az elsőfokú katonai tanács, illetőleg a katonai ügyész tárgyalási tevékenységét, és utalt arra, hogy miután az ügyészi fellebbezés írásbeli indokolása részben ellentétes az ügyészség törvényes határidőn belül előterjesztett jogorvoslati nyilatkozatának tartalmával, ezért ez behatárolja a másodfokú katonai tanács előtt eljáró ügyész eljárási lehetőségét is. Az ítélet „A” részével kapcsolatosan kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bűnösség megállapítása mellett túlzott jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek az alkalmazott joghátrány megválasztása során, továbbra is pénzbüntetés kiszabását, valamint rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetés alkalmazását indítványozta. Az ítélet „B” és „C” részével kapcsolatosan megismételte a Fellebbviteli Főügyészség átiratában írtakat és az indítványát is az abban foglaltakkal egyezően terjesztette elő.

A védő a perbeszédében a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakat maradéktalanul fenntartotta. Kiemelte, hogy az alárendelt megsértésének büntette megállapíthatóságának feltétele, hogy az állományilletékes parancsnok a függelmi viszonyral visszaélve sérti meg az alárendeltjét más előtt, vagy feltűnően durván. Ezért a másodfokú katonai tanácsnak vizsgálnia kell, hogy a vádlott magatartása visszaélésszerű volt-e. Álláspontja szerint ez nem állapítható meg, ezért az ítélet „A” részében írt bűncselekmény vonatkozásában is felmentő rendelkezés meghozatalának van helye. Megismételte a cselekmény társadalomra veszélyességével kapcsolatosan a fellebbezés írásbeli

indokolásában kifejtetteket.

A vádlott az utolsó szó jogán kiemelte, hogy K.E.-val 20 éve baráti viszonyt ápolt, nem állt szándékában emberi méltóságában megsérteni. Álláspontja szerint egy félresikerült vicces megjegyzésébe kötött bele a más okból sértett B.É. és H.A.. Egyebekben csatlakozott a védőjéhez.

A katonai ügyész, valamint a vádlott és a védő által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (8) bekezdése alapján korlátozottan bírálta felül. A felülbírálat nem terjedt ki az ítélet „B” részében foglalt felmentő, illetőleg a „C” részben foglalt eljárást megszüntető rendelkezésekre, mivel azokat joghatályos fellebbezés nem támadta.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta. A Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya a 2.Nyom.1570/2016. számú vádiratában **vádlottat** a vádirati tényállások alapján a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c.) és d.) pontja szerint minősülő több katona előtt, több alárendelt sérelmére elkövetett alárendelt megsértésének büntettével vádolta. A bűnösségét tagadó vádlott kihallgatását követően a vádlott védekezésének ellenőrzésére tanúként hallgatta ki a tanúkat. Ismertette a releváns nyomozati iratokat. A katonai ügyész a perbeszédében a 1. sz. tanút érintő, I. számmal jelzett vádirati tényállást és minősítést akként módosította, hogy a vádlottat a Btk. 227. § (1) bekezdés a.) pontjába ütköző becsületsértés vétségével vádolta. A II., III., IV. és V. vádpontban írt cselekménye vonatkozásában a minősítést változatlanul hagyva a vádlottat a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c.) és d.) pontja szerint minősülő alárendelt megsértésének büntettével vádolta.

Azzal együtt, hogy az ítélet fellebbezéssel nem támadott felmentő, illetőleg eljárást megszüntető rendelkezéseinek felülbírálatára nincs törvényes lehetőség, azonban a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával összefüggésben a következőket kívánja megjegyezni.

Az elsőfokú katonai tanács az ítéletében a vád tárgyává tett bűncselekmények egy részét nem látta megállapíthatónak, azonban a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint tévedett, amikor felmentő rendelkezése meghozatala előtt beminősítette a vád tárgyává tett cselekményeket. Az ítélet 6. oldal második bekezdésétől a 7. oldal első bekezdéséig rögzített „B”-vel jelölt, a módosított vádirat II., III., és V. tényállási pontjában írt cselekmények vonatkozásában, mérlegelési jogkörében eljárva lényegében azért nem állapította meg a vádlott bűnösségét, mert azt nem látta bizonyítottnak. A vádlott és B.É.A., valamint a vádlott és H.A. közötti telefonbeszélgetéseknek ugyanis nem volt fültanúja, álláspontja szerint mindkét személy „sértett ember” volt és további bizonyítékok nem álltak rendelkezésre.

Tévedett az elsőfokú katonai tanács akkor, amikor az ítélet „B” tényállásában írt a módosított vádiratban a Btk.449.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alárendelt megsértése büntettének minősített cselekmények vonatkozásában a cselekmények jogi minősítését a vádtól eltérően megállapította, majd felmentő rendelkezést hozott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint akkor járt volna el helyesen az elsőfokú bíróság, ha az ítélete marasztaló tényállásából egyszerűen mellőzi azt a részt, amit nem látott bizonyítottnak, és az ítélet indokolásában kitér ennek okaira.

A Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő alárendelt megsértése kapcsán szükséges kiemelni, hogy több katona előtt valósul meg a cselekmény, ha

legalább két katonának minősülő személy van jelen. Nem szükséges, hogy ugyanazon állományból kerüljön ki a két katona, elegendő, ha szintén függelmi viszonyok között teljesítenek szolgálatot.

A Btk.449.§ (1) bekezdés d) pontja szerint több alárendelt sérelmére követi el a cselekményét, aki egynél több alárendeltjének emberi méltóságát sérti meg. Ez történhet azonos alkalommal, de különböző időben is. A törvény tehát összefoglalt bűncselekményként kívánta értékelni ezt az esetet. Megállapításának feltétele, hogy a cselekményekre egymást követően, elévülési időn belül kerüljön sor. Ha valamely sértett vonatkozásában a bűncselekmény nem bizonyított, azonban a továbbiak tekintetében megállapítható e bűncselekmény minősített esete szükségtelen a részselekmény tekintetében felmentő rendelkezés meghozatala.

Tekintettel arra, hogy a módosított vádirat II., III., IV: és V. vádpontja alapján az ügyészség a vádlottat továbbra is a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő alárendelt megsértésének büntettével vádolta, az elsőfokú katonai tanács akkor járt volna el helyesen, hogy amennyiben a módosított vádirat II., III. tényállásában, valamint a IV. és V. tényállásának egy részében írt cselekmények kapcsán nem látja megállapíthatónak bűncselekmény elkövetését, e körben nem minősíti át a cselekményeket. Ezzel együtt mivel az alárendelt megsértésének büntette -melynek elkövetésében az ítélet „A” , a IV. és V. vádirati tényállások egy részét érintően megállapította a vádlott bűnösségét- összefoglalt bűncselekmény, ezért a felmentő rendelkezés meghozatalát is mellőznie kellett volna és csak az ítélet indokolásában kellett volna kifejtenie, hogy miért nem látta megállapíthatónak a B.É.A. és H.A. és **H.T.** terhére rótt cselekmény elkövetését.

Fentiekén túlmenően a másodfokú katonai nem értett egyet az elsőfokú katonai tanács által a vádirat II. vádpontjának első és második bekezdésében írt, B.É.A.-t érintő cselekményekkel kapcsolatban az ítélet 12. oldalának 7. bekezdésében írt jogi értékelő tevékenységével. Ugyanis nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint az alárendelttel történő szexuális kapcsolat-amennyiben annak módja nem erőszakos vagy megalázó- nem sérti az emberi méltóságot, így az alárendelt megsértésének alapjául nem szolgálhat. Ezzel szemben a következetes és a Kúria Bf.V.1.238/2002/4. számú határozatában is kifejtett ítélkezési gyakorlat szerint az alárendelt szexuális életére, nemi szervére történő szóbeli utalás, a szexuális kapcsolat létesítésére felhívás vagy felajánlkozás az alárendelt feltűnően durva megsértését valósítja meg. Ez ugyanis a szolgálati érintkezésnek olyan meg nem engedett formáját jelenti, amely alkalmas arra, hogy az alárendeltet becsületében, emberi méltóságában feltűnően durván sértse. Ez az álláspont követi a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.1175/1999/4. számú határozatában rögzített korábban is irányadó bírói gyakorlatot. Ebből következően a fenti magatartások az alárendelt megsértésének bűncselekménye tekintetében akkor is tényállásszerűek, ha a sértett akarata ellenére négy szemközt, mások jelenléte nélkül hangzanak el.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa nem osztotta az elsőfokú bíróság által az ítélet 12. utolsó bekezdésétől a 13. oldal első bekezdéséig kifejtett állásfoglalását, miszerint azért, mert a vádlott, mint az alakulat parancsnoka a vád szerint e beosztását arra használta fel, hogy megpróbáljon szexuális kapcsolatot létesíteni alárendeltjeivel és ez neki -mint házas embernek- jogtalan előnyt jelenthetett volna, az ítélet „B”/1. részében (a vádirat II. tényállási pont első és második bekezdésében írt, továbbá a III. vádirati tényállás második bekezdésében írt cselekményeket) 2 rb. folytatólagosan elkövetett, a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálati visszaélés büntettének minősítette, majd ennek vádja alól felmentette a vádlottat. Ezt a másodfokú bíróság mellőzi az ítélet indokolásából.

Az elsőfokú katonai tanács által az ítélet „A” részében írt, végül a vádlottat marasztaló rendelkezések meghozatalával kapcsolatban kifejtett ítélkezési tevékenységével összefüggésben a felülbírálat során a másodfokú katonai tanács megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat értékelte. A bizonyíték értékelő tevékenységéről az ítélet 3. oldal hatodik bekezdésétől az 5. oldal első bekezdéséig a szükséges mértékben adott számot.

A vádlott a vád szerint **K.E.** és **H.T.** sérelmére elkövetett cselekmények kapcsán is tagadta a bűnösségét.

Az ítélet A/ részében írt 1. és 2. tényállások vonatkozásában a rendelkezésre álló releváns bizonyítékokat megvizsgálta, azokat egyenként és összességükben értékelve a vádlott védekezésével szemben, mérlegelési jogkörében állapította meg majd az ítélet 2. oldal utolsó bekezdésétől a 3. oldal negyedik bekezdéséig rögzítette a történeti tényállást.

A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

Az elsőfokú katonai tanács által megállapított tényállás A/-val jelölt része mindenben megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a felülbírálat alapjául elfogadta.

A vádlottnak és védőjének a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Az ítélet A” részében megállapított tényállások alapján az elsőfokú katonai tanács okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére.

Az elsőfokú katonai tanács részben helyesen minősítette a vádlott cselekményét.

A másodfokú katonai tanács osztotta a Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontját, mely szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott összefoglalt bűncselekményét csak a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d.) pontja szerint minősülő cselekménynek minősítette, tekintettel arra, hogy a vádlott a cselekményét nem csupán több alárendelt sérelmére, de cselekményének egy részét több katona előtt követte el. Ezért az a (2) bekezdés c) pontja szerint is minősül.

A vádlotti védekezésre tekintettel a másodfokú katonai tanács utal arra, hogy egyrészt más előtt történik az elkövetés, ha az elkövetőn és a passzív alanyon kívül még legalább egy személy jelen van, míg a feltűnően durva elkövetés megállapítására alkalmas a női alárendelt sérelmére megvalósított szexuális tartalmú zaklató magatartás.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú katonai tanácsnak az ítélet 4. oldalán a 7.) pontban rögzített azon álláspontjával, miszerint a hétköznapi életben egyértelműen sértő valakire nézve, ha kutyának -tehát állatnak- tekintik. E fordulat megállapítása egyebekben nem a sértett személyes érzékenységtől függ, hanem azt objektíven kell megítélni. Az elsőfokú katonai tanács „A” tényállási részében rögzítettek és a vádlott részéről elhangzott kijelentések pedig objektíve

alkalmasak annak megállapítására, hogy a vádlott **K.E.-t**, illetve **H.T.-t** feltűnően durván sértette meg az emberi méltóságában. A vonatkozó ítéleti tényállás szerint továbbá a **H.T.-t** érintő inkriminált kijelentések elhangzásakor rajta és a vádlotton kívül **1.sz. tanú** és **2.sz. tanú** is jelen volt. Mindezekre figyelemmel a vádlott cselekménye a Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint is minősül. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság etekintetben az elsőfokú ítéletet a Be.606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

A másodfokú katonai tanács nem értett egyet a védő azon álláspontjával, hogy a tényállásban rögzített cselekményeknek nincs társadalomra való veszélyességük, ezért nem értékelhető bűncselekményként.

A Btk. 4. § (1) bekezdése alapján bűncselekmény az a szándékosan vagy -ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli- gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli. A (2) bekezdés szerint társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági, állami rendjét sérti vagy veszélyezteti.

A katonai életviszonyokat szabályozó előírások védik a katonai szervezetekben érvényesülő függelmi viszonyokat, ezen belül megkülönböztetett védelemben részesítik a parancs adására jogosult és köteles előljárókat. A függelmi viszonyokon belül az alárendeltek a szolgálati helyzetükből adódóan függő viszonyban állnak előljáróikkal, akik szolgálati hatalmat gyakorolnak felettük. E hatalomgyakorlás azonban csak szigorúan szabályozott rendben valósulhat meg, az nem sértheti az alárendeltek azon személyiségi jogait, amelyek a katonai életviszonyok között is korlátozás nélkül megilletik őket. Ilyen alapvető személyiségi jog az emberi méltósághoz fűződő jog (Alaptörvény II. cikk).

Az alárendelt megsértésének védett jogi tárgya tehát elsődlegesen az alárendeltek méltósága, tágabb értelemben azonban a katonai rendhez és fegyelemhez fűződő érdek is. A katonai bűncselekmények törvényi tényállásainak rendeltetése, hogy védelmet nyújtsanak azokkal a cselekményekkel szemben, amelyek a katonai szervezetek rendeltetésszerű működését veszélyeztetik. Alapvető társadalmi érdek, hogy az ország fegyveres ereje betöltse a rendeltetését, alkalmas legyen arra, hogy hatékonyan lássa el a társadalom által nekik rendelt feladatokat. Egy katonai szervezet rendeltetésszerű működésére pedig nyilvánvalóan káros hatással van egy előljárónak a maga által generált és az alárendeltjei emberi méltóságát sértő cselekménye, melynek folytán az előljárónak a tekintélye is csökken, mint ahogyan jelen esetben történt. Mindezekre figyelemmel a vádlott cselekményének mind az absztarkt, mind a konkrét társadalomra veszélyessége olyan fokú, hogy társadalomra veszélyesség hiányában sincs törvényi lehetőség a felmentésére.

Az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú katonai tanács a büntetés kiszabása során helytállóan sorolta fel a vádlott javára és terhére értékelhető bűnösségi körülményeket. A másodfokú katonai tanács azonban egyetértett az ügyészség álláspontjával, mely szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt, hogy a függőségi viszony miatt kiszolgáltatott helyzetben lévő **K.E.-t**, alárendeltjét durva, szexuális jellegű megjegyzésekkel zaklatta. Így a vádlottal szemben alkalmazott megrovás intézkedés -tekintettel a hasonló jellegű cselekmények sajnálatos elszaporodottságára is- súlytan, nem szolgálja sem a speciális, sem pedig a generális prevenciós célokat. Annak érdekében, hogy az alkalmazott joghátrány a jövőben másokat is visszatartsa a hasonló jellegű cselekmények elkövetésétől, a másodfokú bíróság álláspontja szerint büntetés kiszabása szükséges.

Tekintettel azonban a vádlott rendkívül hosszú ideje tartó kiváló katonai szolgálatára, az időmúlásra, a sértetti megbocsátásokra, a beosztásából történt felfüggesztése miatt elszenvedett joghátrányára, valamint arra, hogy a vádlott a nyugdíjba vonulásához szükséges szolgálati idővel rendelkezik, a másodfokú katonai tanács a Btk. 33. § (4) bekezdésében írt enyhítő rendelkezések alkalmazásával vele szemben a Btk. 50. § (1) bekezdése alapján pénzbüntetést szabott ki. A napi tétel számát a vádlott terhére rótt bűncselekmény tárgyi súlyát szem előtt tartva a Btk. 50.§ (3) bekezdésében írt törvényi keretek között, 150 napi tételben, míg egy napi tétel összegét a vádlott jövedelmi viszonyaihoz igazítva a törvényi minimumhoz közel, 2000,- forintban állapította meg. Az így kiszabott összesen 300.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

A másodfokú katonai tanács azonban nem értett egyet a rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetés alkalmazására vonatkozó ügyészi indítvánnyal. Álláspontja szerint ugyanis kiemelten értékelve a sértettek tárgyaláson tett és nemcsak a vádlott egyéb vonatkozásban tanúsított vezetői, előjárói, valamint emberi kvalitásával kapcsolatos pozitív nyilatkozatait- a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok katonai mellékbüntetés alkalmazása nélkül is elérhetők, szem előtt tartva a jelentős számú és nyomatékú enyhítő körülményeket, a vádlott közeli nyugállományba történő helyezését is. Mindezekre figyelemmel a fellebbviteli tanács a rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetés alkalmazását mellőzte.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2019. június 12.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42.Kb.103/2017. számú ítélete a rendelkező részben írt változtatásokkal 2019. június 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2019. június 12.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: